

Remont stada – jak dobrze kupić loszkę remontową

W roku 2018 niskie ceny żywca przetożyły się na drastyczny spadek pogłowia trzody. Największą redukcję odnotowano w pogłowie loch. Liczba loch w Polsce zmniejszyła się o 18% do poziomu 744,6 tys. szt.

Dr Robert Burek

Na wielu fermach, opierających remont stada na loszkach z zakupu ograniczono jego poziom. Sytuacja radykalnie zmieniła się w połowie marca zeszłego roku, kiedy wzrost zapotrzebowania na wieprzowinę w Chinach dotkniętych ASF przetożył się na wzrost cen żywca i warchlaków. W połowie zeszłego roku ogólna liczba świń w Polsce była niższa niż w grudniu 2018 r. o 2,2%. W tym czasie obserwowana już była odbudowa stada loch. Ogólna liczba loch wzrosła zaledwie 1,4%, jednakże liczba loch próśnych wrosła o 5,4%. Ten trend obserwowano również w drugiej połowie roku. Jednym z czynników mających wpływ na ten wynik był wzrost liczby wprowadzanych do stad nowych loszek. Brak na polskim rynku wystarczającej ilości materiału hodowlanego wywołał wzrost zainteresowania loszkami remontowymi z importu. Wprowadzając nowe zwierzęta do stada musimy kierować się celami, jakie chcemy realizować. Każdy pragnie uzyskać jak najlepszy wynik finansowy i temu celowi ma służyć remont.

W niniejszym artykule zostaną przeanalizowane następujące kryteria, jakie należy brać pod uwagę zamawiając nowe loszki:

- Genetyka
- Potencjał genetyczny
- Status zdrowotny
- Dostępność
- Wiek loszek
- Transport
- Cena
- Serwis – wybór dostawcy

Genetyka

Na tych fermach, na których mamy zwierzęta jednej genetyki i uzyskiwane wyniki produkcyjne spełniają oczekiwania hodowcy, jak również program hodowlany realizowany przez dostawcę loszek gwarantuje oczekiwaną poprawę wyników hodowlanych i ekonomicznych, ewentualny zakup

loszek innej genetyki nie powinien być priorytetem. Sytuacja wygląda zupełnie inaczej, kiedy na fermie mamy zwierzęta różnych genetyk lub gdy jesteśmy zdecydowani na zmianę. W takiej sytuacji musimy odpowiedzieć na pytanie: jakiej genetyki zwierzęta w warunkach danej fermy produkcyjnej, przy braku inwestycji lub przy zakładanym poziomie inwestycji, pozwolą nam uzyskać najlepszy wynik produkcyjny i ekonomiczny? Niezbędnym jest również indywidualnie przygotowany dla danej fermy program wymiany stada. Istotnym jest, aby wprowadzając do stada loszki nowej genetyki stworzyć warunki, aby mogły one w pełni rozwinąć swój potencjał genetyczny. Dostawca loszek do hodowcy, który decyduje się na zmianę genetyki musi dostarczyć pełną wiedzę dotyczącą strategii wprowadzania nowych loszek. Dotyczy to zarówno ferm po depopulacji, jak również ferm, w których zdecydowano się na wypierającą zmianę genetyki.

Potencjał genetyczny

W ciągu ostatniej dekady jesteśmy świadkami spektakularnego postępu hodowlanego. W Danii średnia ilość odsadzanych prosiąt od lochy wzrosła z 26 w roku 2017 do ponad 34 w roku 2018. Osiągnięcie ponad 30 odsadzonych prosiąt od lochy w ciągu roku w Polsce przestało być już wynikiem niespotykanym. Mamy u nas hodowców, którzy odsadzili ponad 35 prosiąt. Również w tuczu osiągnięcie dziennych przyrostów powyżej 1 kg i konwersji paszy ok. 1,60 kg/kg jest wynikiem oczekiwanym. Analizując źródła pozyskania loszek remontowych, musimy nie tylko brać pod uwagę referencyjny potencjał danej genetyki, ale również potencjał genetyczny fermy, z której oferowane są loszki.

Tabela 1 przedstawia postęp hodowlany w Danii w latach 2013-2017. Rocznie tuczniaki przyrastają średnio o 14 g więcej. Średnia poprawa konwersji paszy to 0,02 kg/kg, a mięsności – 0,1%. Przedstawione wartości wydają się bardzo nieznaczne, jednakże jeżeli przetożymy je na wynik finansowy fermy, zaczynają one stanowić istotne wielkości. Szczególnie, gdy ferma, z której oferowane są zwierzęta ma kilkuletnie zapóźnienie hodowlane. Warto zebrać informacje od innych polskich hodowców, którzy już wcześniej zakupili loszki z danego źródła.

Tego rodzaju informacje, jak również kontakty z innymi hodowcami, powinien udostępnić dostawca.

Status zdrowotny

Dla każdego hodowcy informacje służące weryfikacji statusu zdrowotnego dostarczanych loszek stanowi analiza ich krwi, jednakże wiadomości te są informacjami post factum. Niezbędnym jest uzyskanie od dostawcy danych dotyczących aktualnego statusu zdrowotnego fermy, z której oferowane są loszki. W przypadku loszek dostarczanych z Danii informacje są do pobrania ze strony <http://spfsus.dk/pl-pl>. Pamiętajmy jednak, że dane te musimy zweryfikować tuż przed dostawą. Obowiązkiem dostawcy jest poinformowanie klienta o aktualnym statusie zdrowotnym. Przy wyborze genetyki warto również zapoznać się z założeniami programu genetycznego. W jakim stopniu jest on ukierunkowany na status zdrowotny. Przykładem może być Danish Genetics będąca jedyną genetyką w pełni wolną od PRRS. Tego rodzaju strategia daje nam pewność, że nie tylko zwierzęta z najbliższej dostawy, ale również zwierzęta dostarczane w przyszłości będą wolne od tej choroby.

Dostępność

Decydując się na zakup loszek z danego źródła nie powinniśmy skupiać się jedynie na najbliższej dostawie, ale musimy mieć gwarancję, że jeżeli będziemy zadowoleni z tych zwierząt, również w przyszłości uzyskamy pewność dostawy loszek z tej samej fermy. Duży popyt na loszki remontowe, jaki rozpoczął się w zeszłym roku, spowodował pojawienie się wielu oferentów. Niestety większość z nich proponuje

Fot. 1

zwierzęta dostępne na wolnym rynku i nie gwarantuje w przyszłości dostępności materiału z tych samych ferm. Jedynymi gwarantami są bezpośredni przedstawiciele danych firm genetycznych lub podmioty przez te firmy licencjonowane. Tylko tacy dostawcy opierają swoje oferty na długoterminowych kontraktach z właścicielami ferm namnażających.

Wiek loszek

Struktura wiekowa grupy loszek remontowych dostarczanych do danego gospodarstwa musi być dobrana do systemu pracy danego gospodarstwa i zależy od częstotliwości dostaw, systemu produkcyjnego (jedno-, trzy- lub pięciodobniowego), poziomu remontu czy liczby miejsc na kwarantannie. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości warto poradzić się przedstawiciela firmy genetycznej.

Transport

Jednym z krytycznych punktów dotyczących dostawy loszek remontowych jest transport. Idealnym rozwiązaniem jest jeżeli zwierzęta transportowane są bezpośrednio z fermy namnażającej do fermy odbiorcy. W wielu przypadkach zwierzęta przechodzą przez punkty przeładunkowe. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest fakt, że pośrednicy nie posiadają odpowiednich środków transportu. W przypadku Danii jedynie samochody posiadające certyfikat SPF (fot. 1) mogą odbierać

Tabela 1. Średnie wyniki produkcyjne w Danii (SEGES 2018)

	Średni postęp hodowlany	2013	2014	2015	2016	2017	2017 25% najlepszych ferm	2017 25% najgorszych ferm
Liczba ferm		650	548	494	693	603	150	150
Produkcja (szt.)		6785	6963	8008	7787	7372	7818	5779
Dzienne przyrosty (g)	14	907	922	936	940	961	1022	897
Konwersja paszy (kg/kg)	-0,02	2,75	2,74	2,7	2,7	2,66	2,51	2,82
Masa ciała (wstaw.) (kg)		31,7	31,2	31,6	31,7	31,4	31,4	31,4
Waga bita ciepła (kg)	1,03	82,7	84,4	84,2	85,1	86,8	87,3	86,0
Mięsność (%)	0,1	60,2	60,2	60,2	60,6	60,6	60,8	60,3
Upadki (%)	-0,15	3,7	3,7	3,7	3,4	3,1	2,3	4,4

Fot. 2

zwierzęta bezpośrednio z ferm. Niestety do tej pory jeszcze żaden z naszych przewoźników nie uzyskał takiego certyfikatu.

Powyższy certyfikat dotyczy nie tylko samego samochodu, jego wyposażenia i warunków, w jakich przewożone są zwierzęta, ale również wszystkich procedur związanych z załadunkiem i rozładunkiem zwierząt. Najwyższy standard, jak również pełna bioasekuracja zapewniona jest, kiedy loszki transportowane są samochodami wyposażonymi w filtry UV (fot. 2, 3). W tych samochodach całe powietrze, jakie dostaje się do naczepy jest dezynfekowane i pozbawione wszystkich patogenów.

Cena

Zakup nowych loszek jest zawsze poważnym wydatkiem. W roku 2019 wzrastające ceny żywca przetożyły się na wzrost cen loszek (wykres 1). Należy w tym miejscu zadać sobie pytanie, jaki jest koszt remontu, który jest różnicą pomiędzy ceną zakupu nowej loszki a ceną, jaka zostanie uzyskana za lochę wybrakowaną, w miejsce której wstawiona jest nowa loszka.

$$\text{Koszt remontu stada} = \text{liczba} \times \text{cena loszki} - \text{liczba} \times \text{cena lochy wybrakowanej}$$

Na wykresie 1 przedstawiono jak zmieniały się ceny loszek remontowych i ceny, jakie uzyskiwane były za lochy brakowane w roku 2019. Mimo istotnie niższej ceny, jaką trzeba było płacić za loszkę remontową na początku roku, koszt wymiany jednej lochy na nową loszkę na początku roku był o ok. 100 zł niższy aniżeli w grudniu. Wynika to z faktu, że ceny loszek w ciągu minionego roku wzrosły o ok. 25%, a ceny uzyskiwane za lochy wybrakowane o ponad 75%.

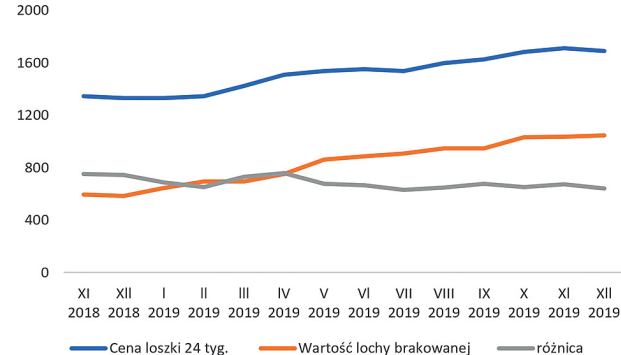
Serwis – wybór dostawcy

Dokonując wyboru dostawcy loszek remontowych, warto również zwrócić uwagę na czym polega jego współpraca z hodowcami. Czy ogranicza się ona jedynie do dostarczenia zwierząt, czy również zapewnia merytoryczne wsparcie w późniejszym czasie. Kupując nowe zwierzęta, dążymy do uzyskania jak najlepszych wyników produkcyjnych

Fot. 3

Wykres 1. Zmiana cen loszek remontowych i cen loch brakowanych w 2019 roku

i ekonomicznych. Warto w tym celu skorzystać z wiedzy, jaką mają hodowcy, od których kupiliśmy dane zwierzęta, oraz specjaliści z firm genetycznych. Jako przykład takiego działania można przedstawić współpracę pomiędzy Danish Genetics i polskimi hodowcami opisaną w listopadowym numerze Trzody Chlewnej (TCh 11/2019). Klienci są pod stałą opieką Dr Burek Service reprezentującym Danish Genetics w Polsce. Ich fermę odwiedził manager fermy, z której zakupili loszki, jak również odbyli szkolenie w Danii. Stała komunikacja na poziomie hodowca-hodowca pozwala nie tylko ustrzec się przed popełnieniem błędów, ale również pozwala wykorzystać w sposób najefektywniejszy potencjał genetyczny zwierząt, co przetoży się na maksymalny wynik ekonomiczny.

Właściwy wybór dostawcy loszek jest podstawowym gwarantem sukcesu produkcji. ●